

Karensavdrag – en mer rättvis självrisk

Sammanfattning

Utskottet ställer sig bakom regeringens förslag till ändringar i socialförsäkringsbalken och sjuklönelagen.

Förslaget innebär att det införs ett lagstadgat karensavdrag i sjuklönelagen och i sjukförsäkringen. Avdraget ersätter den nuvarande karensdagen. Karensavdraget i socialförsäkringsbalken föreslås utgöra en hel kalenderdagsberäknad sjukpenningdag. Om sjukpenningen ska arbetstidsberäknas, föreslås ett karensavdrag motsvarande 20 procent av en genomsnittlig veckoersättning av sjukpenning. Karensavdraget i lagen om sjuklön ska uppgå till 20 procent av en genomsnittlig veckoersättning av sjuklön.

Egenföretagare som endast har inkomst av annat förvärvsarbete än anställning berörs i sin egenskap av egenföretagare inte av de föreslagna regeländringarna.

Förslaget syftar till att uppnå en mer rättvis självrisk i samband med sjukfrånvaro och att avdraget ska bli detsamma för den försäkrade oavsett när sjukfrånvaron inträffar.

Lagändringarna med vissa övergångsbestämmelser föreslås träda i kraft den 1 januari 2019.

I ärendet finns två reservationer (SD).

Behandlade förslag

Proposition 2017/18:96 Karensavdrag – en mer rättvis självrisk.

Tre yrkanden i en följdmotion.

Innehållsförteckning

Utskottets förslag till riksdagsbeslut 3

Redogörelse för ärendet 4

Utskottets överväganden 5

    Karensavdrag 5

Reservationer 12

    1. Utvärdering av karensdagsreformen, punkt 2 (SD) 12

    2. Karensavdrag för vissa yrkesgrupper, punkt 3 (SD) 12

Bilaga 1

Förteckning över behandlade förslag 14

    Propositionen 14

    Följdmotionen 14

Bilaga 2

Regeringens lagförslag 15

Utskottets förslag till riksdagsbeslut

1. Lagförslaget

Riksdagen antar regeringens förslag till

1. lag om ändring i socialförsäkringsbalken,
2. lag om ändring i lagen (1991:1047) om sjuklön.

Därmed bifaller riksdagen proposition 2017/18:96 punkterna 1 och 2.

2. Utvärdering av karensdagsreformen

Riksdagen avslår motion

2017/18:4128 av Linus Bylund m.fl. (SD) yrkande 3.

Reservation 1 (SD)

3. Karensavdrag för vissa yrkesgrupper

Riksdagen avslår motion

2017/18:4128 av Linus Bylund m.fl. (SD) yrkandena 1 och 2.

Reservation 2 (SD)

Stockholm den 3 maj 2018

På socialförsäkringsutskottets vägnar

Fredrik Lundh Sammeli

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Fredrik Lundh Sammeli (S), Johan Forssell (M), Carina Ohlsson (S), Mikael Cederbratt (M), Phia Andersson (S), Solveig Zander (C), Rickard Persson (MP), Tina Ghasemi (M), Linus Bylund (SD), Emma Carlsson Löfdahl (L), Aron Modig (KD), Teresa Carvalho (S), Mathias Tegnér (S), Maria Abrahamsson (M), Marie Olsson (S) och Julia Kronlid (SD).

Redogörelse för ärendet

I betänkandet behandlar utskottet proposition 2017/18:96 om införande av ett karensavdrag i socialförsäkringsbalken och i sjuklönelagen (1991:1047). Förslaget om ett karensavdrag grundar sig på en överenskommelse mellan regeringen och Vänsterpartiet. En arbetsgrupp inom Socialdepartementet har sett över karensdagens konstruktion och har i departementspromemorian Karensavdrag – en mer rättvis självrisk (Ds 2017:18) lämnat förslag om en mer rättvis karens.

Regeringen har inhämtat Lagrådets yttrande över lagförslaget. Regeringen har delvis följt Lagrådets synpunkter. I förhållande till lagrådsremissen har lydelsen av några bestämmelser i socialförsäkringsbalken justerats för att överensstämma med lagändringar som träder i kraft den 1 juli 2018 samt vissa språkliga och redaktionella ändringar gjorts.

En redovisning av motionen och det riksdagsbeslut som föreslås i propositionen finns i bilaga 1. De lagförslag som lämnas i propositionen finns i bilaga 2.

Utskottets överväganden

Karensavdrag

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen bifaller regeringens förslag till ändringar i socialförsäkringsbalken och sjuklönelagen och avslår bl.a. ett motionsyrkande om slopat karensavdrag för vissa yrkeskategorier.

Jämför reservation 1 (SD) och 2 (SD).

Gällande ordning

Bestämmelser om karensdag finns i lagen (1991:1047) om sjuklön, förkortad SjLL, och i socialförsäkringsbalken, förkortad SFB. Regleringen innebär att sjuklön och sjukpenning inte betalas ut till den försäkrade för den första dagen i en sjuklöneperiod eller sjukperiod.

En arbetstagare har enligt sjuklönelagen rätt att vid sjukdom som sätter ned arbetsförmågan behålla lön och andra anställningsförmåner (sjuklön). Rätten till sjuklön är begränsad för personer som har tidsbegränsade anställningar. Om den avtalade anställningstiden är kortare än en månad inträder inte rätten till sjuklön förrän arbetstagaren har påbörjat anställningen och arbetat 14 dagar i följd.

Lagen om sjuklön är tvingande till arbetstagarens förmån. Från vissa av lagens bestämmelser får avvikelser göras genom kollektivavtal som på arbetstagarsidan slutits eller godkänts av en sådan central arbetstagarorganisation som avses i lagen (1976:580) om medbestämmande i arbetslivet. Exempelvis får den närmare beräkningen av sjuklönens storlek bestämmas genom kollektivavtal.

Sjuklön betalas inte för den första dagen för vilken sjuklön kan lämnas och utgör 80 procent av lön och andra anställningsförmåner för de följande 13 dagarna.

Enligt sjuklönelagen är rätten till sjuklön inte förenad med något krav på att sjukfrånvaron ska ha varat en viss minsta tid under en dag.

Vid tvist om arbetstagarens rätt till sjuklön kan Försäkringskassan efter en skriftlig ansökan av en arbetstagare som är försäkrad för sjukpenning enligt socialförsäkringsbalken besluta om ersättning till arbetstagaren.

Uppdragstagare, egenföretagare, s.k. timanställda, föräldralediga, studerande och arbetslösa omfattas inte av sjuklönesystemet. De omfattas i stället av reglerna i socialförsäkringsbalken.

Den som inte är kvalificerad för sjuklön kan få sjukpenning enligt socialförsäkringsbalken. Den första dagen i en sjukperiod är en karensdag då ingen ersättning betalas ut. För att en försäkrad ska ha rätt till sjukpenning krävs att

arbetsförmågan är nedsatt med minst en fjärdedel på grund av sjukdom. Sjukpenning kan lämnas som hel, tre fjärdedels, halv eller en fjärdedels förmån.

Sjukpenning kan kalenderdagsberäknas eller arbetstidsberäknas beroende på den försäkrades arbetsförhållanden. Kalenderdagsberäknad sjukpenning lämnas för alla dagar i veckan oavsett om den försäkrade skulle ha arbetat eller inte. Arbetstidsberäknad sjukpenning lämnas endast för de timmar eller dagar när den försäkrade skulle ha förvärvsarbetat. För en försäkrad som är helt eller delvis arbetslös eller föräldraledig kalenderdagsberäknas sjukpenningen alltid.

Sjukpenning lämnas med 80 procent av den sjukpenninggrundande inkomsten multiplicerad med 0,97.

Den som är arbetslös kan efter en dags karens få kalenderdagsberäknad sjukpenning från Försäkringskassan. Sjukpenning till en arbetslös lämnas med högst 543 kronor per dag.

Även för egenföretagare, dvs. försäkrade med inkomst av annat förvärvsarbete än anställning (SGI-B), kalenderdagsberäknas sjukpenningen. Karens-tiden för egenföretagare är de första sju dagarna i en sjukperiod (karensdagar). En egenföretagare har dock möjlighet att till Försäkringskassan anmäla karenstid om 1, 14, 30, 60 eller 90 dagar. Den valda karenstiden påverkar sjukförsäkringsavgiften.

Propositionen

Sjuklönelagen

För majoriteten arbetstagare innebär de befintliga reglerna om en karensdag att arbetstagarna vid sjukfrånvaro från arbetet får sjuklön som motsvarar 80 procent av de förlorade anställningsförmånerna från arbetsgivaren med undantag för den första dagen i sjuklöneperioden.

Enligt regeringen har det i olika sammanhang framkommit att reglerna om en karensdag i vissa avseenden kan få mindre önskvärda effekter. Karensdagens utformning slår olika för olika grupper på arbetsmarknaden. För arbetstagare med koncentrerad arbetstid kan reglerna medföra att arbetstagaren förlorar en relativt stor del av inkomsten om karensdagen infaller under en dag med ett långt arbetspass. I förhållande till arbetstagarens inkomst kan avdraget procentuellt sett bli än högre för dem med koncentrerat deltidarbete. Vidare innebär konstruktionen av reglerna att arbetstagaren får ett relativt litet avdrag för karens om han eller hon sjukanmäler sig sent på dagen.

För att uppnå en mer rättvis karens föreslår regeringen att bestämmelserna om karensdag i sjuklönelagen ska ersättas av ett karensavdrag som motsvarar ett avdrag på 20 procent av den sjuklön som arbetstagaren beräknas få under en genomsnittlig vecka. Den närmare beräkningen av karensavdragets storlek ska få bestämmas genom kollektivavtal.

För det stora flertalet försäkrade bör avdraget storleksmässigt i pengar motsvara det nuvarande avdraget som görs i form av en karensdag. Avsikten med

ett karensavdrag är att effekterna av försäkringens villkor ska bli mer lika försäkrade emellan. Utgångspunkten är att alla grupper på arbetsmarknaden ska hanteras lika.

Med en genomsnittlig veckoersättning i form av sjuklön avses den sjuklön som en sjukfrånvarande arbetstagare beräknas få en genomsnittlig kalendervecka. För att kunna beräkna en sådan ersättning behöver arbetstagarens genomsnittliga arbetstid per kalendervecka kunna räknas fram. Den i anställningsavtalet överenskomna tjänstgöringsgraden, eller det som i övrigt har avtalats om tjänstgöringsgrad, bör enligt regeringens bedömning kunna användas till ledning för en sådan beräkning. Med en vecka avses en kalendervecka, dvs. en tidsperiod om sju dagar måndag till söndag. Även om den försäkrade saknar en tydligt angiven tjänstgöringsgrad men har ett schema och vet hur arbetstiden är förlagd vid tiden för insjuknandet och detta är representativt för hur den försäkrade vanligtvis arbetar bör dessa uppgifter kunna ligga till grund för en genomsnittlig beräkning. Om arbetstagaren däremot arbetar mycket varierande kan beräkningen bli något mer komplicerad, i synnerhet om arbetet utförs utan schema eller avtal om arbetstidsmätt och utförs på tim- eller dagsbasis. För att underlätta tillämpningen bör i sådana situationer historiska uppgifter om antalet arbetade timmar kunna användas till ledning för att beräkna hur arbetstagaren genomsnittligen arbetar. En jämförelseperiod om en till tre månader torde enligt regeringens bedömning i de flesta fall vara tillräcklig.

Socialförsäkringsbalken

Regeringen föreslår att bestämmelserna om karensdag i socialförsäkringsbalken ska ersättas av ett karensavdrag. Förslaget innebär att om sjukperioden inleds med sjukpenning som svarar mot inkomst av anställning, ska ett karensavdrag göras fr.o.m. den första dagen med sjukpenning. Karensavdraget vid kalenderdagsberäkning sjukpenning ska motsvara ersättningen för en hel sjukpenningdag. För försäkrade vars sjukpenning arbetstidsberäknas ska avdraget motsvara 20 procent av den sjukpenning som den försäkrade genomsnittligen beräknas få under en vecka.

Ett införande av ett karensavdrag i socialförsäkringsbalken innebär att den försäkrade som får sin sjukpenning kalenderdagsberäknad går miste om en sjukpenningdag i en sjukperiod, vilket motsvarar lika mycket i sjukpenning som den försäkrade går miste om enligt dagens regler om karensdag. Att införa ett karensavdrag i stället för en karensdag i socialförsäkringsbalken innebär för de flesta försäkrade således inte någon ekonomisk skillnad när de är frånvarande en hel dag.

För försäkrade som får arbetstidsberäknad sjukpenning innebär ett införande av ett karensavdrag, i likhet med vad som föreslås gälla för arbetstagare som får sjuklön, att den försäkrades genomsnittliga veckoarbetstid behöver beräknas. Genom en sådan beräkning kan effekterna av att insjuknandedagen infaller en dag när den försäkrade skulle ha arbetat ett långt arbetspass utjämnas.

Villkor och begränsningar när det gäller karensavdrag

Utgångspunkten för regeringens förslag är att ett helt karensavdrag ska göras oavsett om den försäkrade är sjukfrånvarande på heltid eller deltid eller om Försäkringskassan bedömer att arbetsförmågan är helt eller endast delvis nedsatt på grund av sjukdom. Enligt regeringens uppfattning ska självrisken vara densamma för en försäkrad som är sjukfrånvarande en hel dag som för en försäkrad som är sjukfrånvarande en fjärdedels dag i fyra dagar. Så länge det finns rätt till sjuklön eller sjukpenning bör avdraget göras till dess att ett helt avdrag har gjorts.

Enligt regeringen görs avdraget från sjuklönen respektive sjukpenningen, vilket innebär att avdraget totalt sett aldrig kan bli större än vad som utan karensavdrag skulle ha lämnats i form av dessa förmåner. För en arbetslös försäkrad kan karensavdraget således inte överstiga 543 kronor i och med att det är den högsta sjukpenningen per dag till en arbetslös.

Med ett karensavdrag släpps den absoluta kopplingen mellan det avdrag som görs för karens och arbetsförhållandena under den första dagen i sjukperioden. Är arbetstagaren sjuk en dag och denna dag skulle ha arbetat ett långt arbetspass görs ett avdrag från sjuklönen med motsvarande 20 procent av den sjuklön som arbetstagaren genomsnittligen beräknas få under en kalendervecka. Efter det att ett karensavdrag har gjorts, bör den återstående delen av den sjuklön som avser insjuknandedagen kunna betalas ut. Motsvarande bör gälla för dem som vid sjukfrånvaro får arbetstidsberäkning sjukpenning. Är arbetstagaren sjuk en dag och denna dag skulle ha arbetat ett kort arbetspass görs också ett avdrag från sjuklönen med motsvarande 20 procent av den sjuklön som arbetstagaren genomsnittligen beräknas få under en kalendervecka. Om inte hela karensen då kan dras ska avdrag fortsätta att göras till dess att karensen är fullgjord.

Följdändringar

Sjukpenning på normalnivå lämnas enligt nuvarande regler för högst 364 dagar inom en ramtid av 450 dagar (27 kap. 21 § SFB). För att försäkrade även fortsättningsvis ska kunna få sjukpenning på normalnivå under ett helt år föreslår regeringen att, om ett karensavdrag har gjorts, ska den första dagen i sjukperioden inte räknas med vid beräkning av antalet dagar med sjukpenning inom ramtiden på 450 dagar. Regeringen föreslår därför en ändring av paragrafen så att endast de dagar som infaller efter den första dagen med sjukpenning ska tas med vid beräkningen av antalet dagar inom ramtiden.

I sjuklönelagen och socialförsäkringsbalken finns bestämmelser om återinsjuknande, dvs. att en sjukperiod som börjar inom fem dagar från det att en tidigare sjukperiod har avslutats ska ses som en fortsättning av den tidigare sjukperioden. Regeringen föreslår att bestämmelserna om återinsjuknande ändras så att endast ett karensavdrag ska göras om en försäkrad återinsjuknar inom fem dagar från senaste sjukperioden. En konsekvens av att självrisken

vid sjukfrånvaro föreslås motsvara ett helt karensavdrag är att om den försäkrade vid tiden för återinsjuknandet inte har fått ett helt karensavdrag kommer ytterligare avdrag från sjuklönen eller sjukpenningen att kunna göras i den nya sjuklöneperioden eller sjukperioden till dess att karensen är fullgjord.

I sjuklönelagen och socialförsäkringsbalken finns också bestämmelser om högriskskydd (allmänt och särskilt) för arbetstagare med omfattande sjukfrånvaro. Det allmänna högriskskyddet innebär att en försäkrad som har varit sjuk mer än tio gånger under en tolv månadersperiod inte ska få fler karensdagar under resterande tid av tolv månadersperioden utan kan få sjukpenning eller sjuklön redan från första dagen i en ny sjukperiod. Antalet karensdagar räknas dock hos varje arbetsgivare respektive Försäkringskassan var för sig, vilket innebär att en försäkrad med exempelvis två arbetsgivare sammanlagt kan få fler än tio karensdagar under en tolv månadersperiod. Det särskilda högriskskyddet kan beviljas den person som riskerar ett större antal sjukperioder eller en eller flera längre sjukperioder under en tolv månadersperiod. Det särskilda högriskskyddet innebär att den försäkrade får ersättning redan från första sjukdagen och/eller att den försäkrades arbetsgivare får ersättning för de sjuklönekostnader som uppstår för den försäkrade. Syftet är att förbättra arbetsmarknadssituationen för personer som ofta är sjuka eller har ett arbetshandikapp genom att arbetsgivaren inte behöver betala sjuklön. Regeringen anser att införandet av karensavdrag inte bör försvåra situationen för de försäkrade som i dag kommer i fråga för allmänt och särskilt högriskskydd och föreslår därför att antalet karensavdrag begränsas till tio under en tolv månadersperiod (allmänt högriskskydd) och att bestämmelserna om särskilt högriskskydd anpassas till reglerna om karensavdrag.

Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser

Regeringen föreslår att de nya reglerna om karensavdrag ska träda i kraft den 1 januari 2019 och avse nya sjuklöneperioder och sjukperioder som inleds fr.o.m. den dagen.

Vid beräkning av det allmänna högriskskyddet ska karensdagar enligt äldre bestämmelser läggas samman med antalet tillfällen med karensavdrag som görs för tid efter ikraftträdandet. En karensdag ska likställas med ett karensavdrag för den som återinsjuknar eller som har ett beslut om särskilt högriskskydd.

Konsekvenser

För den enskilde kommer förslaget om ett karensavdrag att innebära att sjukfrånvaron i vissa fall kan bli mindre kostsam än med dagens regler. Det gäller för den som skulle ha arbetat ett längre arbetspass vid insjuknandet än ett genomsnittligt arbetspass. För den som i stället skulle ha arbetat ett kortare arbetspass kan avdraget tvärtom bli högre. Avdraget kan dock aldrig vara högre än vad som skulle ha lämnats i sjuklön om inte reglerna om

karensavdrag funnits. Karensavdraget från sjuklönen eller sjukpenningen kommer att motsvara en hel ersättningsdag även för den som sjukanmäler sig sent på dagen. En regel om karensavdrag i stället för karensdag innebär enligt regeringen en mer rättvis och likartad reglering av den enskildes självrisk i samband med sjukdom.

Arbetsgivare behöver redan i dag göra de beräkningar av sjuklön som krävs för att kunna betala ut ersättning vid sjukfrånvaro. Däremot tillkommer beräkningen av den genomsnittliga veckoersättningen i form av sjuklön som det procentuella avdraget ska räknas på. För många arbetsgivare med anställda som arbetar regelbundet lika många timmar varje dag är beräkningen av mycket enkel beskaffenhet. För arbetsgivare med anställda som arbetar betydligt mer ojämnt kan motsvarande beräkning bli något mer krävande. För de arbetsgivare som har en manuell lönehantering och där beräkningen av karensavdraget inte är av mycket enkel beskaffenhet uppkommer enligt regeringen ett administrativt merarbete. Den aktuella beräkningen bedöms i genomsnitt ta upp till fem minuter per beräkningstillfälle.

Med tanke på att korttidssjukfrånvaron bland anställda hos mindre arbetsgivare är förhållandevis låg bedömer regeringen att det administrativa arbetet för mindre företag inte bör bli särskilt omfattande. För vissa mindre företag i branscher där koncentrerad tjänstgöring är vanligt förekommande kommer förslaget om ett karensavdrag dock att kunna innebära ökade kostnader för sjuklön.

I kommuner och landsting förekommer såväl långa arbetspass som koncentrerad arbetstid. Exempelvis innebär natt- och deltidsarbete inom vården och äldreomsorgen ofta långa arbetspass. För denna sektor tillkommer enligt regeringen såväl kostnader för sjuklön som vissa kostnader för administration.

När det gäller den statliga sektorn bedömer regeringen att ett införande av karensavdrag inte bör medföra orimligt stora administrativa besvär.

För Försäkringskassan uppkommer kostnader t.ex. för handläggning och it-utveckling. Försäkringskassan tillfördes dock i budgetpropositionen för 2018 medel för bl.a. införandet av ett karensavdrag. Förslaget bedöms därför kunna genomföras inom befintliga ramar för myndighetens förvaltningsanslag.

För statens budget kan ett införande av karensavdrag innebära kostnader på sjukpenninganslaget. De sjukpenningkostnader som kan uppstå är framför allt att hänföra till gruppen försäkrade som får arbetstidsberäknad sjukpenning. Belastningen på sjukpenninganslaget torde enligt regeringen uppgå till ca 12 miljoner kronor per år.

Motionen

Linus Bylund m.fl. (SD) begär i motion 2017/18:4128 yrkande 1 ett tillkännagivande om att vissa särskilt utsatta yrkesgrupper inte ska omfattas av något karensavdrag alternativt få förmånligare villkor. Det gäller särskilt utsatt vårdpersonal, anställda inom förskolan samt vissa lärare och fritidspedagoger inom

grundskolan. På arbetsplatser där det inte går att undvika återkommande smittsjukdomar och där det konstant råder risk för personalens hälsa ska personalen inte behöva drabbas ekonomiskt vid sjukfrånvaro. Ett slopat karensavdrag innebär också att smittspridning mellan personal och känsliga vårdtagare och barn förebyggs. I yrkande 2 begärs ett tillkännagivande om att regeringen i kommande budget bör anslå ett stimulansbidrag till kommuner och landsting för att finansiera ett slopat, alternativt förmånligare karensavdrag, för dessa grupper. I yrkande 3 begärs ett tillkännagivande om att karensavdragsreformen ska utvärderas senast inom två år för att ta reda på om det finns behov av att åtgärda de otydligheter som finns vad gäller uträkning av ersättning. Regeringens förslag om att införa ett karensavdrag kan leda till oklarheter kring beräkningen av den genomsnittliga veckoarbetstiden och riskerar därmed att leda till tvister mellan arbetstagare och arbetsgivare.

Utskottets ställningstagande

Som regeringen framhåller är nuvarande regel om karensdag mycket enkel till sin konstruktion, vilket innebär att regelverket blir mer komplicerat och mer administrativt krävande när reglerna nu ändras. Utskottet har ingen annan uppfattning och förutser att försäkrade som har en oregelbunden arbetstid till följd härav kan komma att få det svårare än i dag att förutse vilket karensavdrag som kommer att göras vid varje enskild sjukperiod. Det beror på att avdraget för dessa personer kan variera. Även vissa arbetsgivare kan drabbas negativt i den meningen att de åsamkas administrativt merarbete. Vad nu sagts måste dock vägas mot det förhållandet att regeringens förslag kommer att innebära rättvisare villkor i försäkringarna.

I motionen föreslås att det skapas undantagsregler för vissa särskilt utsatta yrkesgrupper. Utskottet anser liksom motionärerna att det finns kategorier av anställda som är mer utsatta för smitta på sina arbetsplatser och som rent ekonomiskt kan drabbas mer än andra i samband med sjukfrånvaro. Emellertid anser utskottet att undantagsregler för vissa grupper skulle göra systemet än mer komplicerat och svåröverskådligt och att det sannolikt skulle upplevas som orättvist. Ett av motiven till regeringens förslag är som nämnts att skapa ett rättvisare system. Utskottet ser inga skäl att göra ett tillkännagivande till regeringen om att ta bort karensavdraget för vissa yrkesgrupper.

Utskottet ser positivt på att regeringen avser att dels ge Försäkringskassan i samverkan med Tillväxtverket i uppdrag att informera om de nya reglerna, dels följa upp konsekvenserna av förslaget. Enligt regeringen kan en första uppföljning göras några år efter ikraftträdandet. Om det då framkommer att det finns behov av förtydliganden eller andra justeringar av reglerna förutsätter utskottet att regeringen återkommer med förslag till riksdagen.

Med det anförda tillstyrker utskottet regeringens förslag om karensavdrag och avstyrker motion 2017/18:4128 (SD) yrkandena 1–3.

Reservationer

1. Utvärdering av karensdagsreformen, punkt 2 (SD)

av Linus Bylund (SD) och Julia Kronlid (SD).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 2 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion
2017/18:4128 av Linus Bylund m.fl. (SD) yrkande 3.

Ställningstagande

Regeringens förslag att ersätta karensdagen med ett karensavdrag är i grunden positivt. Emellertid finns det en del oklarheter kring beräkningen av den genomsnittliga veckoarbetstiden som riskerar att leda till tvister mellan arbetstagare och arbetsgivare. Regeringen bör därför senast inom två år utvärdera reformen för att ta reda på ta reda på om det finns behov av att åtgärda de otidigheter som finns vad gäller beräkning av ersättning.

2. Karensavdrag för vissa yrkesgrupper, punkt 3 (SD)

av Linus Bylund (SD) och Julia Kronlid (SD).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 3 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion
2017/18:4128 av Linus Bylund m.fl. (SD) yrkandena 1 och 2.

Ställningstagande

Det finns vissa yrkeskategorier som är särskilt utsatta för smittsamma sjukdomar på sin arbetsplats och som drabbas ekonomiskt vid sjukfrånvaro. Särskilt utsatta är vårdpersonal, anställda inom förskolan samt vissa lärare och fritidspedagoger inom grundskolan. Dessa yrkeskategorier löper en extra stor risk att smittas av vanliga infektionssjukdomar på sin arbetsplats jämfört med de flesta övriga yrkesgrupper och riskerar dessutom att i sin tur smitta andra

som de är satta att vårda eller på annat sätt ta hand om. För dessa yrkeskategorier bör det därför göras undantag från reglerna om karensavdrag eller åtminstone införas förmånligare regler.

Eftersom ett införande av undantag från karensavdraget alternativt förmånligare regler för nämnda yrkeskategorier innebär ökade kostnader för kommuner och landsting bör regeringen i kommande budgetproposition anvisa medel för finansieringen.

Regeringen bör således återkomma till riksdagen med förslag om dels undantag från karensavdragsreglerna alternativt förmånligare regler för nämnda yrkeskategorier, dels finansiering av detta undantag.

BILAGA 1

Förteckning över behandlade förslag

Propositionen

Proposition 2017/18:96 Karensavdrag – en mer rättvis självrisk:

1. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i socialförsäkringsbalken.
2. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (1991:1047) om sjuklön.

Följdmotionen

2017/18:4128 av Linus Bylund m.fl. (SD):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utforma karensavdraget så att vissa särskilt utsatta yrkesgrupper inte omfattas av något karensavdrag alls eller får förmånligare bestämmelser och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att i kommande budget anslå ett stimulansbidrag till kommuner och landsting för att kunna finansiera slopat alternativt förmånligare karensavdrag och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att senast inom två år utvärdera reformen för att utröna om reformen ytterligare behöver ses över för att åtgärda de otydligheter som finns när det gäller uträkning av ersättning och tillkännager detta för regeringen.

BILAGA 2

Regeringens lagförslag

1 Förlslag till lag om ändring i
socialförsäkringsbalken

Härigenom föreskrivs i fråga om socialförsäkringsbalken

dels att 10 kap. 11 §, 13 kap. 33 §, 27 kap. 1, 21–23, 27–29, 31, 32, 39 och 40 §§, 28 a kap. 1, 16 och 17 §§ och rubrikerna närmast före 27 kap. 27 § och 28 a kap. 16 § ska ha följande lydelse,

dels att rubriken närmast före 40 kap. 4 § ska lyda "Sjukpenning vid karensavdrag och för karensdagar",

dels att det ska införas en ny paragraf, 27 kap. 27 a §, av följande lydelse.

Lydelse enligt SFS 2017:1305

Föreslagen lydelse

10 kap.**11 §**

Det som i denna balk i övrigt eller i annan författning föreskrivs om sjukpenning enligt 25–28 kap. gäller i tillämpliga delar även i fråga om graviditetsspenning, med undantag av bestämmelserna i

– 25 kap. 5 § om bortseende från inkomst av anställning och annat förvärvsarbete överstigande 8,0 prisbasbelopp,

– 27 kap. 5 § om ersättning för merutgifter,

– 27 kap. 27 § och 28 b § första stycket om karensdagar,   – 27 kap. 27 §, 27 a § och 28 b § första stycket om *karensavdrag och karensdagar*,

– 27 kap. 29–33 a §§ om karenstid, och

– 28 kap. 7 § 2 om beräkningsunderlag för sjukpenning på fortsättningsnivån.

Vid beräkning av graviditetsspenning ska det vid beräkningen av den sjukpenninggrundande inkomsten bortses från inkomst av anställning och annat förvärvsarbete till den del summan av dessa inkomster överstiger 7,5 prisbasbelopp. Det ska vid denna beräkning i första hand bortses från inkomst av annat förvärvsarbete.

För hel graviditetsspenning motsvarar ersättningsnivån beräkningsunderlaget för sjukpenning på normalnivån enligt 28 kap. 7 § 1 grundat på en sjukpenninggrundande inkomst beräknad enligt första och andra styckena.

13 kap.**33 §**

Tillfällig föräldrapenning beräknas enligt bestämmelserna om sjukpenning på normalnivån och sjukpenninggrundande inkomst i 25–28 kap. samt 34–38 §§ i detta kapitel, dock med undantag av bestämmelserna i

– 25 kap. 5 § om bortseende från inkomst av anställning och annat förvärvsarbete överstigande 8,0 prisbasbelopp,

– 27 kap. 27 § och 28 b § första stycket om karensdagar,   – 27 kap. 27 §, 27 a § och 28 b § första stycket om *karensavdrag och karensdagar*,

– 27 kap. 29–33 a §§ om karenstid, och

– 28 kap. 7 § 2 om beräkningsunderlag för sjukpenning på fortsättningsnivån.

Vid beräkning av tillfällig föräldrapenning ska det vid beräkningen av den sjukpenninggrundande inkomsten bortses från inkomst av anställning och annat förvärvsarbete till den del summan av dessa inkomster överstiger 7,5 prisbasbelopp. Det ska vid denna beräkning i första hand bortses från inkomst av annat förvärvsarbete.

För hel tillfällig föräldrapenning motsvarar ersättningsnivån föräldrarnas beräkningsunderlag för sjukpenning på normalnivån enligt 28 kap. 7 § 1 grundat på en sjukpenninggrundande inkomst beräknad enligt första och andra styckena (beräkningsunderlaget).

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

27 kap.

1 §¹

I detta kapitel finns bestämmelser om

- rätten till sjukpenning i 2–8 §§,
- samordning med sjuklön i 9 §,
- sjukpenning för anställda och vissa andra vid kortare sjukdomsfall, m.m. i 10–16 §§,
- sjukanmälan i 17 och 18 §§,
- ersättningsnivåer i 19 §,
- förmånstiden i 20–38 §§,   – förmånstiden *och karens* i 20–38 §§,
- allmänt högriskskydd i 39 och 39 a §§,
- särskilt högriskskydd i 40–44 §§,
- förmånsnivåer och arbetsförmåga i 45 §,
- bedömning av arbetsförmågans nedsättning (rehabiliteringskedjan) i 46–55 b §§, och
- arbetsgivarinträde m.m. i 56–61 §§.

21 §

Sjukpenning på normalnivån lämnas för högst 364 dagar under en ramtid som omfattar de 450 närmast föregående dagarna.

Sjukpenning på normalnivån lämnas för högst 364 dagar under en ramtid som omfattar de 450 närmast föregående dagarna. *Om ett avdrag enligt 27 § ska göras och sjukperioden inleds med sjukpenning, ska den första dagen med sjukpenning inte räknas in i*

¹ Senaste lydelse 2012:932.

de 364 dagar som sjukpenning får lämnas för på normalnivån under ramtiden.

22 §²

Om den försäkrade inom ramtiden redan har fått sjukpenning för 364 dagar på normalnivån, kan sjukpenning lämnas enligt bestämmelserna i 24 §. Vid beräkningen av antalet dagar med sjukpenning på normalnivån anses som sådana dagar även dagar med

1. sjukpenning på fortsättningsnivån, och
2. rehabiliteringspenning enligt 31 kap.

Som dagar med sjukpenning på normalnivån räknas vidare tretton dagar under sådana perioder som avses i 26 § andra stycket.

23 §³

Om den försäkrade har en allvarlig sjukdom lämnas sjukpenning på normalnivån trots att sådan sjukpenning redan har lämnats för 364 dagar under ramtiden. I sådant fall tillämpas inte bestämmelserna i 22 och 24 §§.

Det som föreskrivs i första stycket gäller när den försäkrades arbetsförmåga till minst en fjärdedel är nedsatt till följd av en allvarlig sjukdom.

Om den försäkrade har en allvarlig sjukdom lämnas sjukpenning på normalnivån trots att sådan sjukpenning redan har lämnats för *maximalt antal* dagar under ramtiden. I sådant fall tillämpas inte bestämmelserna i 22 och 24 §§.

Karensdagar

Karensavdrag och karensdagar

27 §⁴

Om inte något annat följer av 28 §, 28 b §, 39 §, 39 a § eller 40–44 §§ gäller

1. att sjukpenning som svarar mot inkomst av anställning inte lämnas för den första dagen i en sjukperiod (karensdag), och

2. att sjukpenning som svarar mot inkomst av annat förvärvsarbete inte lämnas under de första sju dagarna i en sjukperiod (karensdagar).

Om sjukperioden inleds med sjukpenning som svarar mot inkomst av anställning och inte något annat följer av 27 a §, 28 §, 28 b §, 39 §, 39 a § eller 40–44 §§ ska ett karensavdrag göras från och med den första dagen med sjukpenning.

² Senaste lydelse 2011:1513.

³ Senaste lydelse 2011:1513.

⁴ Senaste lydelse 2012:932.

*Om sjukpenningen ska arbets-
tidsberäknas, gäller detta den
första dag i sjukperioden enligt
första stycket 1 som den försäk-
rade skulle ha förvärvat arbetat om
han eller hon inte hade varit sjuk.*

*Bestämmelser om karenstid i
stället för karensdagar finns i 29–
31 §§.*

*Om sjukpenningen ska kalender-
dagsberäknas under de första
14 dagarna i en sjukperiod, görs
ett karensavdrag som motsvarar
ersättningen för en hel dag med
sjukpenning.*

*Om sjukpenningen ska arbets-
tidsberäknas under de första
14 dagarna i en sjukperiod, görs
ett karensavdrag som motsvarar
20 procent av den sjukpenning
som den försäkrade genomsnitt-
ligen beräknas få under en vecka.*

27 a §

*För sjukpenning som svarar mot
inkomst av annat förvärvsarbete
gäller att sjukpenning inte lämnas
under de första sju dagarna i en
sjukperiod (karensdagar) om inte
karenstid har anmälts enligt 29 §
första stycket.*

*Bestämmelser om karenstid i
stället för karensdagar finns i 29–
31 §§.*

28 §⁵

*Till en försäkrad som har rätt till
sjukpenning under medicinsk be-
handling eller medicinsk rehabili-
tering enligt 6 § lämnas sjukpen-
ning på normalnivån eller fortsätt-
ningsnivån även för dagar som av-
ses i 27 §.*

*Till en försäkrad som har rätt till
sjukpenning under medicinsk be-
handling eller medicinsk rehabili-
tering enligt 6 § lämnas sjukpen-
ning på normalnivån eller fortsätt-
ningsnivån utan beaktande av
sådan karens som avses i 27 och
27 a §§.*

*Detsamma gäller för den som betalar egenavgift och som gjort an-
mälan om karenstid på 1 dag enligt 29 §, för den första dagen i en sjuk-
period.*

⁵ Senaste lydelse 2012:932.

28 a §⁶

Till en sjöman på fartyg som inte uteslutande går i inre fart lämnas sjukpenning *även för dag* som avses i 27 §.

Till en sjöman på fartyg som inte uteslutande går i inre fart lämnas sjukpenning *utan beaktande av sådan karens* som avses i 27 och 27 a §§.

Med inre fart avses detsamma som i 64 kap. 6 § inkomstskattelagen (1999:1229).

28 b §⁷

För en försäkrad som omfattas av bestämmelserna i 27 § första stycket 2 och som blir arbetslös, gäller, i fråga om antalet karensdagar, i stället bestämmelserna i 27 § första stycket 1. Detsamma gäller för en försäkrad som inte längre uppfyller villkoren för karenstid i 29–31 §§ på grund av att han eller hon är arbetslös.

Till en försäkrad som omfattas av första stycket lämnas sjukpenning *även för dagar* enligt 28 § första stycket.

För en försäkrad som omfattas av bestämmelserna i 27 a § och som blir arbetslös, gäller i stället bestämmelserna om karensavdrag i 27 §. Detsamma gäller för en försäkrad som inte längre uppfyller villkoren för karenstid i 29–31 §§ på grund av att han eller hon är arbetslös.

Till en försäkrad som omfattas av första stycket lämnas sjukpenning *utan beaktande av bestämmelserna om karens* enligt 28 § första stycket.

29 §⁸

En försäkrad som har inkomst av annat förvärvsarbete och som betalar egenavgift har rätt att anmäla till Försäkringskassan att han eller hon vill ha sjukpenning med en karenstid på 1 dag, eller 14, 30, 60 eller 90 dagar.

Om den som betalar egenavgift inte gör någon sådan anmälan, lämnas sjukpenning efter de karensdagar som anges i 27 § första stycket 2.

Om den som betalar egenavgift inte gör någon sådan anmälan, lämnas sjukpenning efter de karensdagar som anges i 27 a §.

31 §⁹

Den som betalar egenavgift och som gjort anmälan om karenstid enligt 29 § får efter uppsägningstid övergå till sjukpenning med kortare eller ingen karenstid, om han eller hon inte har fyllt 55 år vid anmälan till Försäkringskassan om ändrad karenstid. Uppsägningstiden är det antal dagar med vilka karenstiden förkortas.

Uppsägningstid enligt första stycket gäller även för en försäkrad som omfattas av bestämmel-

Uppsägningstid enligt första stycket gäller även för en försäkrad som omfattas av bestämmel-

⁶ Senaste lydelse 2010:343.

⁷ Senaste lydelse 2012:932.

⁸ Senaste lydelse 2012:932.

⁹ Senaste lydelse 2012:932.

serna i 27 § första stycket 2 och som gör anmälan om karenstid på 1 dag enligt 29 §.

Ändringen börjar gälla efter det att uppsägningstiden löpt ut. Ändringen får dock inte tillämpas vid sjukdom som inträffat innan ändringen har börjat gälla.

serna i 27 a § och som gör anmälan om karenstid på 1 dag enligt 29 §.

32 §¹⁰

Om en sjukperiod börjar inom fem dagar från det att en tidigare sjukperiod har avslutats ska bestämmelserna i 20–24 och 27 §§ tillämpas som om den senare sjukperioden är en fortsättning på den tidigare sjukperioden.

Om en sjukperiod börjar inom fem dagar från det att en tidigare sjukperiod har avslutats ska bestämmelserna i 20–24, 27 och 27 a §§ tillämpas som om den senare sjukperioden är en fortsättning på den tidigare sjukperioden.

39 §¹¹

Om den försäkrade gått miste om sjukpenning som svarar mot inkomst av anställning till följd av bestämmelsen i 27 § första stycket 1 för sammanlagt tio dagar under de senaste tolv månaderna, kan sjukpenning lämnas även för dag som avses i 27 § första stycket 1 (allmänt högriskskydd). Om den försäkrade gått miste om sjukpenning som svarar mot inkomst av annat förvärvsarbete till följd av bestämmelsen i 27 § första stycket 2 under fem sjukperioder under de senaste tolv månaderna, kan sjukpenning lämnas även för dagar som avses i 27 § första stycket 2 från och med den sjukperiod som inträder efter det att den försäkrade gått miste om sjukpenning för sammanlagt minst 21 dagar.

Om den som betalar egenavgift och som gjort anmälan om karenstid på 1 dag enligt 29 § gått miste om sjukpenning som svarar mot inkomst av annat förvärvsarbete till följd av bestämmelserna i 27 § första stycket 2 eller 30 § under minst tio sjukperioder under de

Om den försäkrade gått miste om sjukpenning som svarar mot inkomst av anställning till följd av bestämmelsen i 27 § vid sammanlagt tio tillfällen under de senaste tolv månaderna, kan sjukpenning lämnas utan karensavdrag som avses i 27 § (allmänt högriskskydd). Om den försäkrade gått miste om sjukpenning som svarar mot inkomst av annat förvärvsarbete till följd av bestämmelsen i 27 a § under fem sjukperioder under de senaste tolv månaderna, kan sjukpenning lämnas även för dagar som avses i 27 a § från och med den sjukperiod som inträder efter det att den försäkrade gått miste om sjukpenning för sammanlagt minst 21 dagar.

Om den som betalar egenavgift och som gjort anmälan om karenstid på 1 dag enligt 29 § gått miste om sjukpenning som svarar mot inkomst av annat förvärvsarbete till följd av bestämmelserna i 27 a § eller 30 § under minst tio sjukperioder under de senaste tolv

¹⁰ Senaste lydelse 2015:963.

¹¹ Senaste lydelse 2012:932.

senaste tolv månaderna, kan sjukpenning lämnas även för den första dagen i en sjukperiod.

månaderna, kan sjukpenning lämnas även för den första dagen i en sjukperiod.

40 §¹²

Efter ansökan av den försäkrade får Försäkringskassan besluta att sjukpenning kan lämnas *även för dagar* som avses i 27 § (särskilt högriskskydd).

Efter ansökan av den försäkrade får Försäkringskassan besluta att sjukpenning kan lämnas *utan beaktande av sådan karens* som avses i 27 och 27 a §§ (särskilt högriskskydd).

Försäkringskassan får även efter ansökan av den som betalar egenavgift och som gjort anmälan om karenstid på 1 dag enligt 29 § besluta att sjukpenning kan lämnas även för den första dagen i en sjukperiod.

Detsamma gäller i förhållande till en försäkrad som omfattas av bestämmelserna i 28 b § första stycket.

28 a kap.

1 §¹³

I detta kapitel finns en inledande bestämmelse i 2 §.

Vidare finns bestämmelser om

- rätten till sjukpenning i särskilda fall i 3–7 §§,
- bedömning av arbetsförmågans nedsättning i 8 §,
- ersättningsnivåer i 9 §,
- beräkning av sjukpenning i särskilda fall i 10–12 §§,
- sjukpenning i särskilda fall vid sjukersättning i 13 §,
- sjukpenning i särskilda fall vid livränta enligt 41 eller 43 kap. i 14 §,
- förmånstiden i 15 §,
- karensdagar i 16 och 17 §§,   *– karensavdrag och karensdagar i 16 och 17 §§,*
- behållande av rätten till sjukpenning i särskilda fall i 18 §,
- upphörande av rätten till sjukpenning i särskilda fall i 19 §, och
- arbetsgivarinträde m.m. i 20 §.

Karensdagar

Karensavdrag och karensdagar

16 §¹⁴

För en försäkrad för vilken en sjukpenninggrundande inkomst inte kan fastställas eller för vilken en sjukpenninggrundande inkomst har fastställts eller skulle ha kunnat fastställas som svarar mot in-

För en försäkrad för vilken en sjukpenninggrundande inkomst inte kan fastställas eller för vilken en sjukpenninggrundande inkomst har fastställts eller skulle ha kunnat fastställas som svarar mot in-

¹² Senaste lydelse 2012:932.

¹³ Senaste lydelse 2011:1513.

¹⁴ Senaste lydelse 2012:932.

komst av anställning, tillämpas vad som föreskrivs om *karensdag* i 27 kap. 27 § första stycket 1.

För en försäkrad för vilken en sjukpenninggrundande inkomst har fastställts eller skulle ha kunnat fastställas som svarar mot endast inkomst av annat förvärvsarbete, och som inte är arbetslös, tillämpas vad som föreskrivs om *karensdagar* i 27 kap. 27 § första stycket 2.

komst av anställning, tillämpas vad som föreskrivs om *karensavdrag* i 27 kap. 27 §.

För en försäkrad för vilken en sjukpenninggrundande inkomst har fastställts eller skulle ha kunnat fastställas som svarar mot endast inkomst av annat förvärvsarbete, och som inte är arbetslös, tillämpas vad som föreskrivs om *karensdagar* i 27 kap. 27 a §.

17 §¹⁵

Sjukpenning i särskilda fall kan lämnas för *karensdagar* i motsvarande fall som det enligt 27 kap. 28 § kan lämnas sjukpenning på normalnivån eller fortsättningsnivån.

Sjukpenning i särskilda fall kan lämnas *utan karensavdrag eller avdrag* för *karensdagar* i motsvarande fall som det enligt 27 kap. 28 § kan lämnas sjukpenning på normalnivån eller fortsättningsnivån.

1. Denna lag träder i kraft den 1 januari 2019.

2. Äldre föreskrifter gäller fortfarande för en sjukperiod som har påbörjats före ikraftträdandet.

3. Vid beräkning av det allmänna högriskskyddet enligt 27 kap. 39 § första stycket ska en *karensdag* enligt föreskriftens äldre lydelse likställas med ett tillfälle med *karensavdrag*. Vid beräkning av det allmänna högriskskyddet enligt 27 kap. 39 § andra stycket ska sådana tillfällen då den försäkrade har gått miste om sjukpenning till följd av bestämmelserna i 27 kap. 27 § första stycket 2 i föreskriftens äldre lydelse likställas med tillfällen då den försäkrade går miste om sjukpenning till följd av bestämmelserna i 27 kap. 27 a §.

4. *Karensdag* ska likställas med *karensavdrag* vid återinsjuknande enligt 27 kap. 32 §. I de fall en ny sjukperiod ska anses som en fortsättning på en tidigare sjukperiod, och den tidigare sjukperioden inletts med en *karensdag* ska 27 kap. 21 § tillämpas i föreskriftens äldre lydelse i den nya sjukperioden.

5. *Karensdag* ska likställas med *karensavdrag* för den som före ikraftträdandet har fått ett beslut om särskilt högriskskydd enligt 27 kap. 40–42 §§.

¹⁵ Senaste lydelse 2011:1513.

2 Förslag till lag om ändring i lagen (1991:1047) om sjuklön

Härigenom föreskrivs att 2, 6–8 och 15 §§ lagen (1991:1047) om sjuklön ska ha följande lydelse.

2 §¹

Ett avtal som innebär att arbetstagarens rättigheter enligt denna lag upphävs eller inskränks är ogiltigt i den delen.

Utan hinder av första stycket får avvikelser göras från 8 § andra stycket, 9 § och 10 a § första och andra styckena genom kollektivavtal som på arbetstagsidan har slutits eller godkänts av en sådan central arbetstagarorganisation som avses i lagen (1976:580) om medbestämmande i arbetslivet. Den närmare beräkningen av sjuklönens storlek enligt 6 § får också bestämmas på det sättet. En arbetsgivare som är bunden av ett sådant kollektivavtal får tillämpa avtalet även på arbetstagare som inte tillhör den avtalsslutande arbetstagarorganisationen, under förutsättning att de sysselsätts i arbete som avses med avtalet och inte omfattas av något annat tillämpligt kollektivavtal.

Utan hinder av första stycket får avvikelser göras från 8 § andra stycket, 9 § och 10 a § första och andra styckena genom kollektivavtal som på arbetstagsidan har slutits eller godkänts av en sådan central arbetstagarorganisation som avses i lagen (1976:580) om medbestämmande i arbetslivet. Den närmare beräkningen av sjuklönens storlek enligt 6 § *första stycket och avdrag enligt andra stycket samma paragraf* får också bestämmas på det sättet. En arbetsgivare som är bunden av ett sådant kollektivavtal får tillämpa avtalet även på arbetstagare som inte tillhör den avtalsslutande arbetstagarorganisationen, under förutsättning att de sysselsätts i arbete som avses med avtalet och inte omfattas av något annat tillämpligt kollektivavtal.

6 §²

För dagar i en sjuklöneperiod enligt 7 § som arbetstagaren gått miste om lön och andra anställningsförmåner till följd av nedsättningen i arbetsförmågan *gäller*

För dagar i en sjuklöneperiod enligt 7 § som arbetstagaren gått miste om lön och andra anställningsförmåner till följd av nedsättningen i arbetsförmågan *utgör sjuklönen 80 procent av anställningsförmånerna före avdrag enligt andra stycket.*

1. att sjuklön inte utges för den första dagen för vilken sjuklön kan utges enligt 8 § första stycket, och
2. att sjuklönen för de därpå

¹ Senaste lydelse 2007:1004.

² Senaste lydelse 1997:569.

följande dagarna utgör 80 procent av anställningsförmånerna.

Om arbetstagaren under de senaste tolv månaderna till följd av bestämmelserna i *första stycket 1* gått miste om sjuklön från arbetsgivaren för sammanlagt tio dagar, utgör sjuklönen för dag som avses i denna punkt 80 procent av den lön och andra anställningsförmåner som arbetstagaren gått miste om till följd av nedsättningen i arbetsförmågan.

Om avvikelse från vad som följer av *första stycket 1* föreskrivs i 15 §.

Från sjuklönen ska ett karensavdrag göras. Avdraget ska motsvara 20 procent av den sjuklön som belöper på summan av de anställningsförmåner som arbetstagaren genomsnittligen beräknas få under en vecka.

Om arbetstagaren under de senaste tolv månaderna till följd av bestämmelserna i *andra stycket* fått avdrag från sjuklönen vid tio tillfällen, ska avdrag för ytterligare sjuklöneperioder inte göras.

Om avvikelse från vad som följer av *andra stycket* föreskrivs i 15 §.

7 §³

Sjuklöneperioden omfattar den första dag arbetstagarens arbetsförmåga är nedsatt på grund av sjukdom och de därpå följande tretton kalenderdagarna i sjukperioden. En sjuklöneperiod börjar inte om arbetstagaren inte avhåller sig från arbete åt arbetsgivaren. En sjuklöneperiod börjar dock senast dag för vilken arbetstagaren erhåller sådan reseersättning som avses i andra stycket. En sjuklöneperiod som börjat löpa bryts om anställningen upphör.

Som sjukperiod anses sådan tid under vilken arbetstagaren i oavbruten följd lider av sjukdom som avses i 4 §. Sjukperioden omfattar också tid då arbetstagaren för att underlätta återgång i arbetet i stället för sjuklön erhåller ersättning för resor till och från arbetet. Detta gäller även dag med reseersättning då sjuklön inte skulle ha utgivits enligt 6 § första stycket 1.

Om en sjukperiod börjar inom fem dagar från det en tidigare sjukperiod avslutats *skall* sjuklöneperioden omfatta endast så många

Som sjukperiod anses sådan tid under vilken arbetstagaren i oavbruten följd lider av sjukdom som avses i 4 §. Sjukperioden omfattar också tid då arbetstagaren för att underlätta återgång i arbetet i stället för sjuklön erhåller ersättning för resor till och från arbetet.

Om en sjukperiod börjar inom fem dagar från det en tidigare sjukperiod avslutats *ska* sjuklöneperioden omfatta endast så många

³ Senaste lydelse 2004:1240.

dagar att den tillsammans med en sjuklöneperiod hos samma arbetsgivare under den tidigare sjukperioden utgör fjorton kalenderdagar. *Vid tillämpning av 6 § skall beaktas dagar i den tidigare sjuklöneperioden.*

dagar att den tillsammans med en sjuklöneperiod hos samma arbetsgivare under den tidigare sjukperioden utgör fjorton kalenderdagar. *Inget ytterligare karensavdrag enligt 6 § ska då heller göras.*

8 §⁴

Sjuklön *skall* inte avse mistade förmåner under tid innan arbetsgivaren fått anmälan om sjukdomsfallet. Sjuklönen *skall* dock avse sådana förmåner från och med den dag då sjukdomsfallet inträffade, om arbetstagaren varit förhindrad att göra anmälan och sådan gjorts omedelbart efter det att hindret upphört.

Arbetsgivaren är skyldig att utge sjuklön för mistade förmåner under tid från och med den sjunde kalenderdagen efter dagen för sjukanmälan endast om arbetstagaren styrker nedsättningen av arbetsförmågan under denna tid genom intyg av läkare eller tandläkare. Intyget behöver inte innehålla närmare uppgift om vilken sjukdom arbetstagaren lider av. Om sjuklön utges för mistade förmåner under tid före anmälan *skall* den första ersättningsdagen *eller den tidigare dag för vilken sjuklön inte utges enligt 6 § första stycket* 1 anses som sjukanmälningsdag.

Finns det ett beslut enligt 10 § är arbetsgivaren inte skyldig att utge sjuklön om arbetstagaren inte iakttar vad som har ålagts honom i beslutet.

15 §⁵

Om ett beslut enligt 13 § första stycket 1 eller andra stycket första meningen gäller för arbetsgivaren betalas sjuklön ut till arbetstagaren *även för dag* som avses i 6 § första

Sjuklön *ska* inte avse mistade förmåner under tid innan arbetsgivaren fått anmälan om sjukdomsfallet. Sjuklönen *ska* dock avse sådana förmåner från och med den dag då sjukdomsfallet inträffade, om arbetstagaren varit förhindrad att göra anmälan och sådan gjorts omedelbart efter det att hindret upphört.

Arbetsgivaren är skyldig att utge sjuklön för mistade förmåner under tid från och med den sjunde kalenderdagen efter dagen för sjukanmälan endast om arbetstagaren styrker nedsättningen av arbetsförmågan under denna tid genom intyg av läkare eller tandläkare. Intyget behöver inte innehålla närmare uppgift om vilken sjukdom arbetstagaren lider av. Om sjuklön utges för mistade förmåner under tid före anmälan *ska* den första ersättningsdagen anses som sjukanmälningsdag.

Om ett beslut enligt 13 § första stycket 1 eller andra stycket första meningen gäller för arbetsgivaren betalas sjuklön ut till arbetstagaren *utan sådant avdrag* som avses i

⁴ Senaste lydelse 1992:1701.

⁵ Senaste lydelse 2010:345.

stycket 1.

Till en sjöman på fartyg som inte uteslutande går i inre fart betalas sjuklön ut *även för dag* som avses i 6 § första stycket 1.

Med inre fart avses detsamma som i 64 kap. 6 § inkomstskattelagen (1999:1229).

6 § *andra* stycket.

Till en sjöman på fartyg som inte uteslutande går i inre fart betalas sjuklön ut *utan sådant avdrag* som avses i 6 § *andra* stycket.

---

1. Denna lag träder i kraft den 1 januari 2019.

2. Äldre föreskrifter gäller fortfarande för en sjuklöneperiod som har påbörjats före ikraftträdandet.

3. Vid beräkning av antal tillfällen med avdrag på sjuklönen enligt 6 § ska ett avdrag för karensdag som har gjorts enligt föreskriftens äldre lydelse likställas med ett tillfälle med karensavdrag. Vidare ska karensdag likställas med karensavdrag dels vid återinsjuknande enligt 7 §, dels för den som före ikraftträdandet har fått ett beslut om särskilt högriskskydd enligt 13 §.